

We mijden het debat over **veedichtheid**

KLEM Hoe kunnen boeren meer respect vragen zonder in te gaan op de problemen die de veehouderij veroorzaakt, kritiseert jurist **Valentijn Wösten**.

Valentijn Wösten

jurist gespecialiseerd in bestuursrecht

Veehouderij zit al jaren in het verdomhoekje. Dat is niet vreemd, het lijstje is lang: megastallen, mestfraude, dierenwelzijn, natuurschade, waterverontreiniging, broeikasgasen, Q-koorts en andere bedreigingen voor omwonenden. Het wekt ook weinig verbazing dat boeren regelmatig om meer respect vragen voor hun bedrijfsvoering. Dat het treurig is dat steeds minder veebedrijven overblijven. En dat de Nederlandse veehouderij vooroploopt in de aanpak van problemen, met strenge regels die zwaar op de sector drukken. Maar is daarmee de kous af?

De regels zijn er niet zonder reden. Nederland is het meest veedichte land van Europa en ver daarbuiten met 12,5 miljoen varkens, 105 miljoen kippen en 4,2 miljoen stuks rundvee (CBS 2016). Een land ook met een uitzonderlijke woondichtheid. We moeten woekeren met ruimte. Zonder regels zouden de vele burens van de veehouders slecht thuiskomen door de stank, zou het water nog ernstiger vervuild raken door meststoffen en zouden we afscheid moeten nemen van veel natuur. Een onverantwoord hoge veedichtheid maakt regelgeving noodzakelijk, zoals streng parkeerbeleid in een miljoenenstad onvermijdelijk is.

Als we een oplossing willen voor de veehouderijproblemen dan is boerenverstand nodig. Neem de noodzaak van de regels weg door het probleem weg te

nemen. Lees: minder vee. Minder regels zullen de veeboeren zeker toejuichen. En het mooie is: een veestapelkrimp is mogelijk zonder veebedrijven actief te sluiten. Elk jaar stoppen immers honderden bedrijven, een trend die al decennia heerst. Echter, de overheid houdt met de Meststoffenwet al vele jaren een morbide handelssysteem in stand waarbij veeproduktierechten van stoppende bedrijven naar uitbreidende boeren worden verplaatst. Een zeker recept voor meer megastallen.

Bovendien gelden in het huidige beleid eenmaal vergunde natuurschade (ammoniakdeposities) en geuroverlast bij de burens als vervuilingrechten, die veehouders onder zich houden als boeken op de haverkist. Vervuilingrechten gelden nu als bedrijfskapitaal, aangezien zonder die rechten geen uitbreidingsvergunning mogelijk is. Het zal duidelijk zijn: de veehouderij zit inderdaad op vele fronten klem.

Wat te doen als vijftigduizend veehouders met de modernste milieutech-

nieken (waaronder zwaar gesubsidieerde luchtwassers) nog steeds grote problemen geven? Wordt het dan niet onvermijdelijk het probleem in de veedichtheid te zoeken? En is het niet hoog tijd de politieke leugen te ontmaskeren dat agromilieutechnieken de problemen kunnen oplossen?

Het is weinig overtuigend als een veehouder respect vraagt zonder in te gaan op de extreme veedichtheid.

Het is weinig overtuigend als aandacht wordt gevraagd voor het afnemend aantal veeboeren, als we weten dat de bedrijfsdieren ondertussen worden verplaatst naar de resterende veebedrijven.

Het is weinig overtuigend als respect wordt gevraagd voor toepassing van moderne milieutechnieken als niet ook wordt genoemd dat die in de Nederlandse omstandigheden onvermijdelijk zijn. Waar is de boerenwoordvoerder die serieus deze punten meeneemt in zijn oproep voor respect? Met de huidige boerenwoordvoerders lopen we het risico dat een serieus debat over veehouderij alleen nog zonder hun inbreng gevoerd kan worden.

Het klinkt vreemd, maar het raakt de kern: de overheid bemoeit zich stevig met de veehouderij, maar weigert verantwoordelijkheid. Veel regelen en niks oplossen. Een scherpe probleem-analyse als basis voor het beleid ontbreekt. Al meer dan twintig jaar wordt het politieke debat over de houdbaarheid van de veestapelomvang ontlopen, en wordt zelfs stilletjes met het bestaande beleid de extreme veedichtheid geconserveerd.

Zolang overheid en boeren hierin geen verantwoordelijkheid nemen, is er weinig kans op meer respect.

Is het niet hoog tijd de politieke leugen te ontmaskeren dat milieutechnieken de problemen oplossen?